

12 Iulie 2012, nr. 552

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi – art.10; Legea cu privire la întreprinderea de stat – art.8; ș.a.)

(înregistrat în Parlament cu numărul 1433 din 22 Iunie 2012)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi – art.10; Legea cu privire la întreprinderea de stat – art.8; ș.a.).

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Finanțelor, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Scopul promovării proiectului.** Potrivit notei de fundamentare proiectul de lege conține propuneri de modificare și completare a unor acte legislative, care rezultă din politicile fiscale, vamale și bugetare pe anul 2012, bazate pe prevederile Programului de activitate al Guvernului pe anii 2011-2014 „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare”, Programului de stabilizare și relansare economică pe anii 2009-2011, Planului de acțiuni în vederea realizării Memorandumului privind Politicile Economice și Financiare aferent misiunii Fondului Monetar Internațional, Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Comprehensiv cu Uniunea Europeană, altor programe și strategii naționale, acestea urmărind scopul armonizării legislației naționale privind impozitarea la acquis-ul comunitar, sporirii veniturilor la buget și simplificării administrării fiscale, relaxării agenților economici sub aspectul relansării activității lor, reducerii presiunii fiscale a contribuabililor, îmbunătățirii nivelului de trai al populației, cât și diminuării proporțiilor de evaziune fiscală și vamală, consolidării și eficientizării utilizării resurselor financiare publice.

Fundamentarea proiectului

- 4. Nota informativă** a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

- 5. Suficiența argumentării.** Autorul proiectului Legii a prezentat o argumentare suficientă, dar, pe alocuri, puțin convingătoare, a necesității promovării acestuia, în nota informativă fiind enumerate unele reglementări pertinente internaționale și naționale, documentele de politici naționale care vizează revizuirea legislației sub aspectul politicii bugetar-fiscale.

Nota de fundamentare întrunește cerințele solicitate de prevederile art. 20 din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001, deși uneori incomplete, în partea ce ține de condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări; evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui; referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză; fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură.

6. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

Nota informativă conține referințe la legislația comunitară și alte standarde internaționale relevante la nivel declarativ, nominalizând doar câteva instrumente comunitare și internaționale (Acordul referitor la condițiile generale și mecanismul de susținere a dezvoltării cooperăției de producție a întreprinderilor și ramurilor statelor membre ale CSI, Acordul de Comerț Liber cu CSI și Acordul Central European de Comerț Liber (CEFTA), cerințele OMC, Standardele Internaționale de Raportare Financiară), deși în materie fiscală, vamală, de audit etc. există un șir de standarde elaborate la nivelul Uniunii Europene.

Mai mult decât atât, autorul, în nota de fundamentare, notează ca proiectul de lege în cauză nu necesită efectuarea expertizei compatibilității cu legislația comunitară, deoarece nu are ca scop direct armonizarea cadrului normativ național la cel comunitar.

Cadrul legal în vigoare contrazice autorul prin prevederile art. 20 din Legea menționată mai sus și prin normele Regulamentului privind mecanismul de armonizare a legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1345 din 24.11.2006, potrivit cărora armonizarea legislației naționale cu legislația comunitară este un proces continuu, care are drept scop asigurarea compatibilității depline a normelor de drept intern cu cele comunitare. În același timp, la elaborarea proiectului de act normativ național urmează a fi respectată terminologia legislației comunitare, utilizând aceiași termeni pentru concepte similare, iar soluția legislativă națională urmează să fie compatibilă cu cea comunitară, să aibă caracter de act normativ și să fie eficientă.

7. Fundamentarea economico-financiară. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Realizarea noilor reglementări presupune atât suplimentarea veniturilor bugetare cât și cheltuieli financiare. Sub acest aspect, nota informativă la proiect conține un deviz estimativ de venituri și cheltuieli necesare pentru implementarea prevederilor normative din proiectul legii supus expertizării. Astfel, majorarea tranșelor de venit impozabile, precum și a scutirii anuale personale prin ajustarea acestora la rata inflației (5%) va suplini bugetul public național cu 263 mln. lei; anularea scutirii de TVA, inclusiv a taxei vamale la mijloacele fixe depuse în capitalul social al agenților economici - cu 200 mln. lei; majorarea cotei reduse a TVA pentru gazele naturale și gazele lichefiate de la 6% la 8% - cu 91 mln. lei; majorarea cotei accizelor în cote fixe - cu 92,6 mln. lei; majorarea cotei accizului la articolele din tutun - cu 150 mln. lei; anularea scutirii de taxa vamala, TVA la importul mijloacelor fixe depuse în capitalul social al agentului economic - cu 13,3 mln. lei, etc., iar extinderea scutirii de plata taxei pentru efectuarea procedurilor vamale la importul și/sau exportul valutei pe/de pe teritoriul RM efectuate de către BNM de rând cu băncile comerciale va diminua mijloacele bugetare naționale cu 31,4 mln. lei, etc.

Totodată, în opinia noastră, dublarea, triplarea impozitelor, taxelor, tarifelor și amenzilor nu este argumentată sub nici un aspect, și este îngrijorător faptul că, serviciile vamal și fiscal gestionează nesatisfăcător colectarea impozitelor și taxelor, lăsând loc pentru evaziuni fiscale, acte de corupție și alte fenomene negative. În schimb, lipsa de profesionalism în aceste structuri se încearcă a fi acoperită prin solicitarea de către Guvern (în cazul dat fiind vorba de autorul nemijlocit al proiectului - Ministerul Finanțelor) a majorării unor impozite și taxe.

8. Analiza impactului de reglementare a proiectului. Potrivit lit. e) a art.20 din Legea privind actele

legislative nr. 780-XV din 27.12.2001, nota informativă trebuie să includă actul de analiză a impactului de reglementare, în cazul în care actul legislativ reglementează activitatea de întreprinzător. Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului.

Totodată, considerăm că proiectul de lege nu a fost supus unei analize a impactului de reglementare, așa cum prevăd cerințele normelor art. 4 și art. 13 din Legea privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235-XVI din 20 iulie 2006, precum și a Metodologiei de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1230 din 24.10.2006.

Mai mult, atenționăm asupra lipsei informațiilor privind respectarea normelor art. 22 alin. (7) din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001, care prevăd efectuarea expertizei ecologice. Expertiza ecologică are menirea de a contribui la: coordonarea proiectului cu legislația ecologică în vigoare și cu reglementările în materia respectivă ale legislației comunitare; asigurarea ocrotirii sănătății omului și protecția mediului înconjurător precum și prognozarea consecințelor ecologice.

În același sens sunt și prevederile art.21 din Legea privind protecția mediului înconjurător nr. 1515-XI din 16.06.1993, potrivit cărora expertiza ecologică este efectuată în scopul prevenirii sau minimalizării unui eventual impact direct, indirect sau cumulativ al noilor activități economice asupra mediului, componentelor lui, ecosistemelor, sănătății oamenilor, precum și aprecierii din punct de vedere al impactului asupra mediului a tuturor activităților economice, luate aparte sau în ansamblu, care în prezent sau pe viitor pot afecta mediul, starea sănătății oamenilor, nivelul lor de trai.

Art. 6 alin. (2) lit. a) din Legea privind expertiza ecologică și evaluarea impactului asupra mediului nr. 851-XIII din 29.05.1996, de asemenea, stabilește că proiectele de acte legislative și de alte acte normative, instrucțiunile, normativele și metodologiile, regulamentele și standardele referitoare la starea mediului și/sau care reglementează activitățile potențial periculoase pentru mediul înconjurător, folosirea resurselor naturale și protecția mediului înconjurător sunt supuse, în mod obligatoriu, expertizei ecologice de stat. Această expertiză este imperativ necesară, întrucât se propune majorarea cenzului de vârstă de la 7 la 10 ani la importul autoturismelor la poziția tarifară 8703 cu un impact negativ asupra mediului ambiant.

În acest context, constatăm nerespectarea unor prevederi ale legislației, obligatorii la elaborarea unui proiect de act legislativ și o percepem drept un risc de coruptibilitate, care pune în pericol viitorul proces de implementare a legii.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia am putea deduce prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

Prejudicierea poate fi adusă, în primul rând, prin majorarea cuantumului impozitelor și taxelor în situația în care salariile și pensiile nu sunt majorate, nivelul de trai devenind din ce în ce mai de scăzut.

Astfel, estimările cadrului de resurse pe termen mediu (2013-2015) denotă lipsa mijloacelor bugetare pentru majorarea cheltuielilor de personal în anii 2013 și 2014. În condițiile constrângerilor bugetare existente și a posibilităților austere ale bugetului public național, autorul propune extinderea termenului de intrare în vigoare până în anul 2015 a normelor privind acordarea premiului anual în mărime de cel puțin un salariu lunar de bază cadrelor didactice și corpului profesoral pentru rezultate deosebite în activitatea desfășurată. De asemenea, se propune extinderea termenului de intrare în vigoare până în anul 2015 a reglementărilor privind stabilirea la nivelul cuantumului minim prevăzut de grilele de salarii cu aplicarea indicelui de prioritate în mărime deplină de 1,50 a salariilor de bază pentru militari, efectivul de trupă și corpul de comandă, angajați în serviciul organelor apărării naționale, securității statului și ordinii publice, salariați în baza Rețelei tarifare unice, precum și privind acordarea funcționarilor publici a premiului anual egal cu 10% din salariul anual total.

Mai mult, autorul propune și excluderea indemnizației unice la nașterea copilului, motivând prin faptul că

aceasta nu face parte din categoria riscurilor supuse asigurărilor sociale. Pentru detalii a se vedea Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile de la punctul 14 al prezentului raport de expertiză a coruptibilității.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. În opinia noastră, unele amendamente propuse în proiectul legii sunt susceptibile de a aduce atingere drepturilor și libertăților garantate ale persoanelor, ingerința nefiind proporțională interesului public. A se vedea în acest sens Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile de la punctul 14 al prezentului raport de expertiză a coruptibilității.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Anumite prevederi ale proiectului de lege sunt concurente cu unele prevederi ale legislației, concurența normelor de drept fiind un factor al coruptibilității. Normele respective vor fi analizate mai detaliat în punctul 14 al prezentului Raport de expertiză.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sunt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație. În acest fel, sunt respectate cerințele art. 19 din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul stabilește anumite atribuții ale autorităților publice (Ministerului Finanțelor, Băncii Naționale a Moldovei, Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Casei Naționale de Asigurări Sociale, administrației publice locale), proceduri administrative noi, precum și reglementează anumite raporturi între acestea. Comentariile detaliate asupra deficiențelor normelor de drept respective vor fi expuse în Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile de la punctul 14 al prezentului raport de expertiză.

14. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Art. I	La articolul 10 punctul 6 din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr. 2, art. 33), cu modificările și completările ulterioare, textul " <i>însă nu mai puțin de 10000 de lei,</i> " se exclude.	Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi prevede preceperea la bugetul de stat a veniturilor ilicite obținute de agenții economici prin exagerarea costului producției, rentabilității, adaosului comercial, volumului de lucrări efectuate în construcții și tarifelor la serviciile prestate, precum și aplicarea amenzilor în cuantum echivalent acestor venituri, însă nu mai puțin de 10000 de lei. Potrivit autorului, aceasta situație creează condiții neechitabile de aplicare a sancțiunilor, întrucât pentru paguba care variază până la 10000 lei, mărimea sancțiunii este una și aceeași. Redacția normei în cauză a fost introdusă prin Legea nr. 267 din 23.12.11 (MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare din 13.01.12). Astfel, în opinia noastră, la elaborarea proiectului legii, materializat în Legea nominalizată, nu s-a ținut cont de prevederile capitolului IV al Legii privind actele legislative, în special în partea ce ține de întocmirea proiectului de act legislativ (art. 18), care stabilește ca proiectul de act legislativ se elaborează pe baza propunerilor inițiale, a rezultatelor investigațiilor științifice și ale studiului comparat, a consultării părților interesate, precum și a altor materiale, în cazul în care se respecta procedura de elaborare a proiectului de lege respectiv,	Coruptibilitate Norme de trimitere Norme de blanșetă Lacune de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Determinarea competenței după formula "este în drept", "poate" ș.a. Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Respectarea procedurilor de elaborare a proiectelor de acte legislative care va duce la dispariția unor astfel de situații și la îmbunătățirea calității proiectelor de legi.

			propunerea legislativă menționată actualmente nu se regăsea în proiectul supus examinării.		
2	Art. IV	La articolul 22 alineatul (5) litera e) din Legea instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21 iulie 1995 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 78-81, art. 199), cu modificările ulterioare, cuvintele "în privința contribuabilului care nu-și îndeplinește obligațiile stipulate în Codul fiscal" se înlocuiesc cu cuvintele " <i>în scopul exercitării atribuțiilor stabilite de legislația fiscală</i> ".	<p>În opinia noastră, propunerea nominalizată este formulată de o manieră ambiguă, determinând posibilitatea de a o interpreta diferit în diferite situații, inclusiv de a o interpreta în versiunea preferată sau de a deroga de la aceasta. Formularea neclară generează posibilitatea alegerii de către funcționarul fiscal a interpretării celei mai convenabile, fără a ține seama de alte interese legitime și spiritul legii, executarea căreia urmează să o asigure prin activitatea sa. Aceasta va crea premise pentru organele fiscale de a comite abuzuri în exercitarea atribuțiilor ce le revin la solicitarea informației ce constituie secret bancar furnizată de bancă.</p> <p>Mai mult, lipsește informația privind respectarea procedurii stabilite de art. 6 alin. (3) din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548-XIII din 21.07.1995, care prevede că orice proiect de act normativ al autorităților publice care privește domeniile în care Banca Națională are atribuții va fi adoptat după ce, în prealabil, s-a solicitat avizul Băncii Naționale. Avizul va fi transmis în termen de cel mult 30 de zile de la solicitare.</p>	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Menținerea normei în vigoare.
3	Art. VI	Legea nr. 837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 153-156BIS), cu modificările și completările ulterioare, se modifica și se completează după cum urmează: 1. La articolul 322, alineatul (3) se abrogă. 2. La articolul 324, alineatul (4) se abrogă.	<p>Art. 16 (1) din Legea voluntariatului nr. 121 din 18.06.2010 statuează că, autoritățile administrației publice locale, în baza condițiilor de aplicare a măsurilor de stimulare a voluntariatului stabilite de Guvern, pot acorda instituțiilor gazdă scutiri și înlesniri la plata taxelor locale conform Codului fiscal.</p> <p>De asemenea, articolul 19 din Legea cu privire la fundații nr. 581-XIV din 30.07.1999 prevede că pentru a fi scutite, parțial sau în întregime, de anumite impozite, taxe și alte plăți în folosul statului, precum și pentru a obține înlesniri și privilegii fundațiile, pentru confirmarea utilității lor publice, au dreptul la certificare în condițiile prevăzute la art.34-37 din Legea cu privire la asociațiile obștești. Fundația care nu dispune de certificat de stat nu poate beneficia de înlesniri fiscale și alte înlesniri, prevăzute pentru organizațiile necomerciale de utilitate publică.</p> <p>Suntem de părere că statul ar trebui să susțină prin aplicarea unor măsuri de stimulare a acestei categorii de contribuabili.</p>	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lacune de drept Prejudicierea intereselor contrar interesului public	Excluderea propunerii legislative din proiect.
4	Art. VII	Art. VII. - Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, ediție specială), cu modificările și completările ulterioare, se modifică	În opinia noastră, finanțarea cheltuielilor ce țin de cheltuielile de personal (salariile), de achitare a burselor, pensiilor, indemnizațiilor, compensațiilor, alocațiilor și ajutoarelor sociale ar trebui să fie prioritară onorării angajamentelor de deservire a datoriei de stat. Mai mult decât atât, investirea Ministerului Finanțelor cu dreptul de a stabili, în baza actelor normative (nu este clar care - probabil se are în vedere departamentale), prioritățile pentru	Coruptibilitate Atribuții extensive de reglementare Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Excluderea normei în cauză.

		<p>și se completează după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 10 se completează cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) Finanțarea cheltuielilor se efectuează de către Ministerul Finanțelor pe măsura încasării mijloacelor bănești la conturile bugetului de stat, cu respectarea următoarelor priorități:</p> <p>a) onorarea angajamentele de deservire a datoriei de stat;</p> <p>b) cheltuielile de personal, de achitare a burselor, pensilor, indemnizațiilor, compensațiilor, alocațiilor și ajutoarelor sociale.</p> <p>(5) Pentru efectuarea altor cheltuieli decât cele stipulate în alin. (4) din prezentul articol, Ministerul Finanțelor stabilește prioritățile în baza actelor normative.”</p>	efectuarea cheltuielilor presupune un risc sporit de coruptibilitate prin comiterea unor eventuale abuzuri din partea autorității centrale de specialitate.		
5	Art. IX pct. 1	<p>Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 3:</p> <p>...;</p> <p>se completează cu alineatul (4/1) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4/1) Procedura de aplicare a legislației fiscale se aplică în conformitate cu legislația în vigoare în timpul și la locul aplicării, dacă legislația nu prevede altceva”.</p>	<p>Din perspectiva Teoriei generale a dreptului, în ce privește acțiunea normelor în timp, momentul de la care o normă este pusă în aplicare din momentul în care intra în vigoare. De regula, o norma intra în vigoare la data publicării ei în Monitorul Oficial. Pentru actele normative de o importanță deosebită, textul actului poate stabili că acesta intră în vigoare la o data ulterioară publicării.</p> <p>Cât privește aplicarea actului normativ în spațiu, art. 48 din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001 statuează că, actul legislativ se aplică pe întreg teritoriul Republicii Moldova, precum și în locurile considerate drept teritoriu al statului, cu excepțiile stabilite de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de legislația în vigoare. Mai mult, actele legislative sau unele prevederi ale acestora pot fi aplicate și în afara teritoriului Republicii Moldova, conform tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și principiilor universale ale dreptului internațional.</p> <p>În aceasta ordine de idei, modificările propuse la art. 3 din Codul fiscal sunt formulate de o manieră ambiguă, care ar putea admite interpretări abuzive și necesită a fi reformulate pentru a corespunde cerințelor art. 19 din Legea privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001 pentru ca fraza să fie construită conform normelor gramaticale, astfel încât să exprime corect, concis și fără echivoc ideea, să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat.</p>	<p>Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / același termen pentru fenomene diferite Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect</p>	Reformularea amendamentului propus.

6	Art. IX pct. 14	<p>Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifica și se completează după cum urmează:</p> <p>14. Articolul 54/1: ...;</p> <p>alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) Agenții economici menționați la alin.(1) care, la situația din 31 decembrie al perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venit din activități operaționale în suma de la 100.000 lei la 600.000 lei pot alege regimul de impozitare prevăzut de prezentul capitol sau în modul general stabilit, din momentul în care sunt înregistrați benevol în calitate de <i>plătitori de T.V.A.</i>”;</p> <p>la alineatul (4), cuvintele „subiecți ai” se înlocuiesc cu cuvintele „<i>plătitori de</i>”.</p>	<p>Propunerea legislativă în cauză necesită a fi adusă în concordanță cu rigorile tehnicii legislative și anume a art.19 lit. c) și d) din Legea privind actele legislative 780-XV din 27 decembrie 2001, potrivit căruia se utilizează termeni adecvați, compatibili cu cei utilizați în legislația comunitară ori similari lor, și de o largă circulație. Se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia.</p> <p>Pericolul acestui element constă în faptul, că la aplicare, terminologia utilizată neuniform poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei, și anume, tratarea ca fenomene diferite a aceluiași fenomen, din cauza numirii diferite a lui sau tratarea ca același fenomen a fenomenelor distincte din motivul confundării a două noțiuni diferite în textul reglementării. În rezultat, pot apărea abuzuri din partea exponenților sectoarelor și public, și privat.</p>	<p>Coruptibilitate Lacune de drept Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite</p>	<p>Noțiunea "plătitori de TVA" urmează a fi corelată cu cea de "contribuabili de TVA", în scopul alinierii la art.5 pct. 2) din Codul Fiscal. A se vedea în acest sens și pct. 25 din proiect. Mai mult decât atât, urmează a fi amendate și o serie de articole din cod, care prevăd, de asemenea, noțiunea de "plătitori de TVA" (art. 83, 92, 101/1, 102, 129, 256, 257/1, 281/1, 283, 292,301, 342).</p>
7	Art. IX pct. 17	<p>Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifica și se completează după cum urmează:</p> <p>17. Articolul 54/4: articolul devine articolul 54/5;</p>	<p>Punctul menționat urmează a fi redactat conform tehnicii legislative prin excluderea propunerii menționate, deoarece proiectul nu se completează cu un art. nou 54/4 ca cel existent să fie renumerotat.</p>	<p>Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lacune de drept Exigențe de tehnică legislativă</p>	<p>Excluderea normei din proiect.</p>
8	Art. IX	<p>Art. IX - pct. 30, 31, 32, 33, 34, 35, 72, Art. XV, Art. XVIII, Art. XXI</p>	<p>Proiectul de lege supus expertizării a fost aprobat de către Guvern și prezentat Parlamentului spre examinare la 22 iunie 2012, concomitent cu proiectul de Lege nr. 1431 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul fiscal - art.121, 122, 123, □.a.; Legea pentru punerea în aplicare a titlului IV din Codul fiscal – art.4; □.a.). Unele din normele acestor două proiecte de acte legislative conțin amendamente similare (a se vedea Art. I, Art. II, Art. III, Art. V din proiectul 1431, adoptat în prima lectură la 5.07.2012 □ Art. IX - pct. 30, 31, 32, 33, 34, 35, 72, Art. XV, Art. XVIII, Art. XXI din proiectul</p>	<p>Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lacune de drept</p>	<p>Coordonarea și comasarea amendamentelor în cauză pentru a se evita apariția unor norme paralele, concurente, confuze, contradictorii.</p>

			1433).		
9	Art. IX pct. 36, 37, 38, 39	<p>Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție speciala din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>36. Articolul 129:</p> <p>la punctul 1), cuvintele „inspectoratul fiscal de stat teritorial aflat” se înlocuiesc cu cuvintele „<i>inspectoratul fiscal de stat specializat și/sau inspectoratul fiscal de stat teritorial aflate</i>”;</p> <p>se completează cu punctul 1/1) cu următorul cuprins:</p> <p>„1/1) <i>Inspectorat fiscal de stat specializat</i> - organ fiscal care este specializat în exercitarea unor atribuții de administrare fiscală pe întreg teritoriul Republicii Moldova sau pe o anumită rază de activitate ori care deservește o anumită categorie de contribuabili”;</p> <p>punctul 3) se completează în final cu cuvintele „<i>și/sau al inspectoratului fiscal de stat specializat</i>.”;</p> <p>....</p> <p>37. Articolul 132:</p> <p>la alineatul (2), după cuvintele „inspectorat fiscal de stat teritorial” se introduc cuvintele „<i>sau inspectorat fiscal de stat specializat</i>”;</p> <p>la alineatul (3), după cuvintele „inspectoratelor fiscale de stat teritoriale” se introduc cuvintele „<i>și inspectoratelor fiscale de stat specializate</i>”;</p> <p>la alineatul (5), după cuvintele „raza de deservire a contribuabililor” se introduc cuvintele „<i>, precum și atribuțiile de baza și raza de activitate ale inspectoratelor fiscale de stat specializate</i>”.</p>	<p>Amendamentele în cauză presupun crearea inspectoratului fiscal de stat specializat, însă autorul nu reglementează suficient, clar și concis care vor fi atribuțiile acestuia, domeniul de reglementare și asupra cărei categorii de contribuabili își va exercita acesta activitatea.</p> <p>Atunci când procedurile administrative sunt reglementate insuficient sau ambiguu, apare discreția periculoasă a funcționarului fiscal responsabil de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public.</p> <p>Astfel, autorul urmează să le dezvolte, să evite utilizarea normelor de trimitere vagi, utilizarea normelor de blanșetă pentru a transmite sarcina de a reglementa procedura administrativă sau o parte a ei autorității nemijlocit responsabile care contribuie la apariția altor elemente cu risc puternic de coruptibilitate prin lărgirea atribuțiilor discreționare, să evite utilizarea formulărilor lingvistice ambigue pentru a le descrie și să stabilească discreții ale funcționarilor referitoare la diverse aspecte ale procedurii, cu determinarea criteriilor de care se conduce acesta.</p>	<p>Coruptibilitate</p> <p>Norme de blanșetă</p> <p>Atribuții extensive de reglementare</p> <p>Atribuții excesive / contrare statutului</p> <p>Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive</p> <p>Atribuții paralele</p> <p>Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative</p> <p>Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive</p> <p>Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite</p>	<p>Reformularea propunerii legislative ținând cont de obiectiile expuse.</p>

		<p>38. Articolul 133:</p> <p>la alineatul (1), literele a), b) și l), după cuvintele „Inspectoratelor fiscale de stat teritoriale” se introduc cuvintele „și <i>inspectoratelor fiscale de stat specializate</i>”;</p> <p>alineatul (2):</p> <p>după cuvintele „Inspectoratul fiscal de stat teritorial” se introduc cuvintele „<i>precum și inspectoratul fiscal de stat specializat</i>”;</p> <p>la alineatul (3), după cuvintele „inspectoratul fiscal de stat teritorial” se introduc cuvintele „<i>sau inspectoratul fiscal de stat specializat</i>”.</p> <p>39. La articolul 134 alineatul (3), după cuvintele „inspectoratelor fiscale de stat teritoriale” se introduc cuvintele „și <i>inspectoratelor fiscale de stat specializate</i>”.</p>			
10	Art. IX pct. 50	<p>Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție speciala din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifica și se completează după cum urmează:</p> <p>50. Articolul 226/6:</p> <p>...</p> <p>se completează cu alineatele (9) și (10) cu următorul cuprins:</p> <p>„(9) Atribuțiile de aplicare a prevederilor prezentului capitol se pun în sarcina <i>structurilor organizatorice ale Serviciul Fiscal de Stat</i> prin ordinul conducerii Inspectoratului Fiscal Principal de Stat. Inspectoratul Fiscal Principal de Stat are competență în aplicarea metodelor indirecte de estimare a veniturilor persoanelor fizice, potrivit prezentului capitol, pe întreg teritoriul țării.</p>	Sunt utilizate norme de trimitere și de blanșetă fără trimitere la vreun act concret și, care la evaluare, ar fi dificil de stabilit sau nu vor putea fi stabilite în genere. Mai mult, ambiguitatea acestor norme ar putea crea organului fiscal condiții favorabile pentru comiterea unor eventuale abuzuri, sporind riscul de coruptibilitate a acestor norme.	Coruptibilitate Norme de trimitere Norme de blanșetă Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Concretizarea sintagmelor "structuri organizatorice", "alte persoane", "alte probe".

		<p>(10) În scopul aplicării metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil al persoanelor fizice organul fiscal va efectua, în principal:</p> <p>a) solicitarea, în condițiile legii, de informații de la sursele indirecte de informații enumerate la art.226/11, precum și de la Comisia Electorală Centrală, consiliile electorale de circumscripție și Comisia Națională de Integritate și de la alte persoane;</p> <p>b) analiza tuturor informațiilor, documentelor și a altor probe referitoare la posibilitățile de estimări prin metode indirecte;</p> <p>...;</p> <p>d) solicitarea, în condițiile legii, de informații, clarificări, explicații, documente și alte probe de la persoana fizică supusă controlului fiscal și/sau de la persoane cu care aceasta a avut ori are raporturi economice sau juridice;</p> <p>...</p>			
11	Art. IX pct. 54	<p>Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>54. Articolul 226/10:</p> <p>alineatul (2) se completează în final cu textul: „Rezultatele reevaluării valorii proprietății nu au impact asupra creșterii sau descreșterii valorii proprietății în scopul aplicării prezentului capitol, cu excepția cazurilor când legislația prevede altfel.”;</p>	<p>Aceste amendamente conțin norme de blanșetă care contribuie la apariția altor elemente cu risc puternic de coruptibilitate: lărgirea atribuțiilor discreționare, stabilirea aleatorie a termenelor pentru prestarea serviciilor, cerințe exagerate pentru realizarea unor drepturi, etc.</p>	<p>Coruptibilitate Norme de trimitere Norme de blanșetă Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive</p>	<p>Concretizarea normelor în cauză, astfel încât să conțină majoritatea detaliilor necesare să reglementeze clar soluționarea conflictelor de norme cu aceeași putere juridică.</p>
12	Art. IX pct. 55	<p>Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova,</p>	<p>La 28 decembrie 2011 a fost adoptată Legea cu privire la poliția de frontieră. Potrivit. alin. (2) art. 60 din legea în cauză, <i>Serviciul Grăniceri</i> se reorganizează în <i>Poliția de Frontieră</i> și se transmite în subordinea</p>	<p>Coruptibilitate Concurența normelor de drept Lacune de drept</p>	<p>Substituirea sintagmei "Serviciul Grăniceri" cu "Ministerul Afacerilor Interne".</p>

		<p>ediție speciala din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifica și se completează după cum urmează:</p> <p>55. Articolul 226/11:</p> <p>la alineatul (2), cuvintele „în termenele și în modul stabilit în contractul încheiat între acestea și Inspectoratul Fiscal Principal de Stat,” se exclud, iar la punctul 4), cuvintele „foile turistice procurate” se înlocuiesc cu cuvintele „pachete de servicii turistice livrate”;</p> <p>...</p>	<p><i>Ministerului Afacerilor Interne</i>. Poliția de Frontieră este succesorul misiunii, funcțiilor, atribuțiilor, drepturilor și obligațiilor Serviciului Grăniceri.</p> <p>Luând în considerare că, potrivit alin. (1) art. 60, legea menționată intră în vigoare cu începere de la 1 iulie 2012, urmează a fi modificat și pct. (3) alin. (2) din art. 226\11.</p>		
13	Art. IX pct. 56	<p>Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (replicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție speciala din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifica și se completează după cum urmează:</p> <p>56. Articolul 226/13:</p> <p>...</p> <p>se completează cu alineatele (5)-(13) cu următorul cuprins:</p> <p>...</p> <p>(6) Culegerea informațiilor prevăzute la alin.(5) lit.b) deținute de persoanele juridice și/sau fizice se realizează prin oricare dintre următoarele modalități:</p> <p>a) accesul la bazele de date pe baza protocoalelor sau acordurilor de colaborare și schimb de informații încheiate, în condițiile legii, între organele fiscale și <i>persoanele deținătoare</i>;</p> <p>...</p> <p>(7) Formalizarea informației în structura necesară analizei se efectuează asupra:</p> <p>a) grupurilor masive de informații, existente în bazele de date proprii ale organelor fiscale sau</p>	<p>Amendamentele sunt formulate de o manieră ambiguă, determinând posibilitatea de a le interpreta diferit în diferite situații, inclusiv, de a le interpreta în versiunea preferată sau de a deroga de la ele. Formularea neclară generează posibilitatea alegerii de către funcționarul fiscal a interpretării celei mai convenabile a atribuțiilor sale, fără a ține seama de alte interese legitime și spiritul legii, executarea căreia urmează să o asigure prin activitatea sa.</p> <p>Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același termen reprezintă folosirea neuniformă sau necorespunzătoare a noțiunilor în textul reglementării prin recurgerea la sinonime pentru a desemna același fenomen și/sau prin aplicarea aceleiași noțiuni la menționarea fenomenelor distincte. Pericolul acestui element constă în faptul că la aplicare, terminologia utilizată neuniform poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei, și anume, tratarea ca fenomene diferite a aceluiași fenomen, din cauza numărului diferite a lui sau tratarea ca același fenomen a fenomenelor distincte din motivul confundării a două noțiuni diferite în textul reglementării. În rezultat, pot apărea abuzuri din partea exponenților sectoarelor și public, și privat.</p> <p>Mai mult, nu sunt respectate nici prevederile lit. e) art.19 din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001 potrivit cărora terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia.</p> <p>În același sens sunt și prevederile alin. (1) art. 36 din același act legislativ care stipulează că, în actul legislativ de modificare sau completare se utilizează aceeași terminologie și structură ca și în actul modificat sau completat.</p>	<p>Coruptibilitate Norme de blanșetă Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect</p>	<p>Concretizarea sintagmelor "persoanele deținătoare", "altor persoane".</p> <p>Utilizarea aceleiași terminologii prin substituirea cuvintelor "plătitori de venit" cu cuvintele "contribuabili".</p>

		<p>descărcate din bazele de date <i>ale altor persoane</i> la care Inspectoratul Fiscal Principal de Stat are acces;</p> <p>...</p> <p>(8) În scopul definirii caracteristicilor persoanelor fizice cu potențial risc de nedeclarare a veniturilor impozabile, se vor avea în vedere, în principal, următorii indicatori fiscali și patrimoniali privind persoanele fizice:</p> <p>a) veniturile declarate de persoana fizică și de <i>plătitorii de venit</i>;</p>			
14	Art. IX pct. 59	<p>Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>59. Se completează cu articolul 226/16 cu următorul cuprins:</p> <p>"Articolul 226/16. Mecanismul de declarare și de asigurare a confidențialității</p> <p>(1) Declarațiile privind disponibilul de mijloace bănești la 01.01.2012 vor fi depuse de persoanele <i>care au acest drept</i>, conform art.226/7, la inspectoratul fiscal de stat teritorial după locul domiciliului sau reședinței, pe suport de hârtie...</p> <p>(2) Declarațiile cu privire la proprietate vor fi depuse de persoanele <i>care au această obligație</i>, conform art. 226/15 alin.(2), la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, pe suport de hârtie.</p> <p>(3) Inspectoratul Fiscal Principal de Stat va desemna prin ordin <i>funcționarii fiscali</i>, inclusiv din inspectoratele fiscale de stat teritoriale, responsabili de recepționarea declarațiilor privind</p>	<p>Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același termen reprezintă folosirea neuniformă sau necorespunzătoare a noțiunilor în textul reglementării prin recurgerea la sinonime pentru a desemna același fenomen și/sau prin aplicarea aceleași noțiuni la menționarea fenomenelor distincte. Pericolul acestui element constă în faptul că la aplicare, terminologia utilizată neuniform poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei, și anume, tratarea ca fenomene diferite a aceluiași fenomen, din cauza numirii diferite a lui sau tratarea ca același fenomen a fenomenelor distincte din motivul confundării a două noțiuni diferite în textul reglementării. În rezultat, pot apărea abuzuri din partea exponenților sectoarelor și public, și privat.</p> <p>Mai mult, nu sunt respectate nici prevederile lit. e) art.19 din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001 potrivit cărora terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia.</p> <p>În același sens sunt și prevederile alin. (1) art. 36 din același act legislativ care stipulează că, în actul legislativ de modificare sau completare se utilizează aceeași terminologie și structură ca și în actul modificat sau completat.</p>	<p>Coruptibilitate Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite</p>	<p>Utilizarea unei terminologii constante și uniforme.</p> <p>Corelarea cu propunerile legislative din pct. 37-39 din proiect și utilizarea aceleiași terminologii.</p>

		<p>disponibilul de mijloace bănești la 01.01.2012 și a declarațiilor cu privire la proprietate, semnând contracte de asigurare a confidențialității».</p> <p>(4) Declarațiile se depun la <i>persoanele responsabile</i> de recepționarea lor în termenul stabilit la art.226/7 alin.(1) și la art.226/15 alin.(2).</p> <p>(5) <i>Persoanele responsabile</i> de recepționarea declarațiilor au următoarele atribuții:</p> <p>...</p> <p>(6) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin.(5), <i>persoanele responsabile</i> de recepționarea declarațiilor se subordonează direct conducerii Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, care răspunde pentru desfășurarea în bune condiții a activității acestora.</p> <p>(7) După verificarea declarațiilor și anexelor la ele și înregistrarea lor în registrul respectiv, <i>persoanele responsabile</i> de recepționarea declarațiilor le îndosariază într-un dosar confidențial, care se păstrează într-un seif metalic.</p> <p>(8) Până pe data de 15 ianuarie 2013, dosarele care conțin declarații privind disponibilul de mijloace bănești la 01.01.2012, cu anexele existente, și lista documentelor care se conțin în el se șnuruiesc, se sigilează și se transmit de către <i>inspectoratele fiscale de stat teritoriale</i> Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, prin act de primire-predare persoanei desemnate prin ordinul conducerii Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.</p>			
15	Art. IX pct. 59	<p>Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție speciala din 8 februarie 2007), cu</p>	Utilizarea expresiei de genul " <i>atrage răspunderea în conformitate cu legislația</i> ", care face referire la alte prevederi din alt act, ar putea genera unele elemente ale coruptibilității, acesta fiind greu de stabilit sau să nu poată fi stabilite în general.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Revizuirea amendamentului propus prin concretizarea trimiterii, astfel încât prezenta lege să conțină majoritatea detaliilor necesare

		<p>modificările și completările ulterioare, se modifica și se completează după cum urmează:</p> <p>59. Se completează cu articolul 226/16 cu următorul cuprins:</p> <p>"Articolul 226/16. Mecanismul de declarare și de asigurare a confidențialității</p> <p>...</p> <p>(12) Funcționarilor fiscali cărora le-au devenit cunoscute date și informații care constituie secret fiscal sunt obligate să nu divulge aceste informații decât în condițiile alin.(11), atât în perioada exercitării atribuțiilor, cât și după demisionare. Nerespectarea alin.(11) atrage răspunderea în conformitate cu legislația.</p> <p>(13) Indicarea intenționată în declarațiile privind disponibilul de mijloace bănești la 01.01.2012 și cu privire la proprietate a datelor inexacte sau incomplete atrage răspunderea în conformitate cu legislația."</p>			să reglementeze clar soluționarea conflictelor de norme cu aceeași putere juridică.
16	Art. IX pct. 66	<p>Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție speciala din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifica și se completează după cum urmează:</p> <p>La articolul 290, litera m) se completează în final cu cuvintele ", în modul stabilit de aceasta".</p>	<p>Utilizarea normelor de trimitere, prin care face referire la alte prevederi din alt act, ar putea genera unele elemente ale coruptibilității, acesta fiind greu de stabilit sau să nu poată fi stabilite în genere.</p> <p>Mai mult, este necesar de a ține cont de prevederile art. 7 alin. (4) din Codul fiscal, potrivit cărora deciziile autorităților administrației publice - ale municipiilor, orașelor, satelor (comunelor), precum și ale altor unități administrativ-teritoriale instituite în condițiile legislației, - cu privire la punerea în aplicare, la modificarea, în limitele competenței lor, a cotelor, a modului și termenelor de achitare și la aplicarea facilităților se adoptă pe parcursul anului fiscal concomitent cu modificările corespunzătoare ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale.</p>	Coruptibilitate Norme de trimitere	Concretizarea amendamentului propus.
17	Art. IX pct. 71	<p>Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție speciala din 8 februarie 2007), cu modificările și completările</p>	idem	Coruptibilitate Norme de trimitere Concurența normelor de drept	idem

		<p>ulterioare, se modifica și se completează după cum urmează:</p> <p>71. Anexa la titlul VII:</p> <p>...</p> <p>în coloana 4, textul "Trimestrial, pînă în ultima zi a lunii imediat următoare trimestrului gestionar" se înlocuiește cu textul "<i>Conform condițiilor stabilite de autoritatea administrației publice locale</i>";</p> <p>...</p>			
18	Art. IX pct. 72	<p>Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifica și se completează după cum urmează:</p> <p>72. Articolul 335 se completează cu alineatul (2/1) cu următorul cuprins:</p> <p>"(2/1) Începînd cu anul 2013, în sistemul taxelor rutiere se introduce <i>vinieta</i> pentru autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova ale persoanelor fizice."</p>	<p>În opinia noastră, introducerea în sistemul taxelor rutiere a vinietai, taxă foarte apropiată de taxa pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova ar putea duce la confundarea a acestor doua taxe. Aceasta (vinieta) ar fi trebuit să conțină subiecții, obiectul, cotele impunerii, modul de calculare și de achitare a acesteia.</p> <p>În nota de fundamentare, autorul afirmă faptul că mecanismul de aplicare a a taxei respective va fi elaborat în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a proiectului legii. Nu este clar cum vor fi aplicate prevederile amendamentului propus la art. 355 din Codul fiscal din moment ce mecanismul va fi elaborat abia peste 3 luni . Mai mult, ne vom pomeni exact în situația capitolului 11\1 "Metodele indirecte de estimare a venitului impozabil al persoanelor fizice" (pct. 46-59 din proiect) ce prevede mecanismul de aplicare a metodelor și surselor indirecte de estimare a obligației fiscale privind impozitul pe venit, capitol care, în mod normal, ar fi trebuit să fie aplicat din ianuarie anul curent. În această situație, Guvernul va veni peste un an cu noi amendamente la Codul fiscal, contribuind prodigios la "inflația legislativă".</p> <p>De asemenea, propunerea e formulată de o manieră ambiguă care ar putea fi confundată sau chiar interpretată abuziv. Suntem de părere că aceasta ar fi trebuit definită mai clar, concis și fără echivoc, în conformitate cu art. 19 din Legea privind actele legislative.</p>	<p>Coruptibilitate</p> <p>Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive</p> <p>Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative</p> <p>Nedeterminarea AP responsabile/subiectului la care se referă prevederea</p> <p>Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive</p> <p>Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite</p> <p>Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect</p>	<p>Revizuirea amendamentului propus în contextul obiecțiilor expuse.</p>
19	Art. XIV, Art. XXIII	<p>Art.XIV. - Legea nr.489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 1-4, art.2), cu modificările și completările ulterioare, se modifica după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 1 noțiunea „indemnizație unică</p>	<p>Dreptul la prestații de asigurări sociale se circumscrie dreptului la protecție socială și este un drept esențialmente social. El se exercită prin sistemul public de asigurări sociale, care constă în acordarea de indemnizații, ajutoare, pensii și de prestații persoanelor asigurate contra riscurilor cauzate de pierderea capacității de muncă.</p> <p>Indemnizația unică la nașterea copilului, prevăzută de Legea nr. 289-XV în art. 17, este o formă de protecție socială. În acest fel, indemnizația unică la nașterea</p>	<p>Coruptibilitate</p> <p>Concurența normelor de drept</p> <p>Lacune de drept</p> <p>Prejudicierea intereselor contrar interesului public</p> <p>Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului</p>	<p>Excluderea amendamentelor din proiect.</p>

		<p>la nașterea copilului și indemnizație pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani”, cuvintele „<i>indemnizație unică la nașterea copilului și</i>” se exclud.</p> <p>2. La articolul 41 litera d), cuvintele „<i>indemnizație unică la nașterea copilului și</i>” se exclud.</p> <p>Art.XXIII. - Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 168-170, art.773), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>....</p> <p>1. La articolul 5 alineatul (1), litera e) se abrogă.</p> <p>2. Articolul 17 se abrogă.</p>	<p>copilului se acordă: de la bugetul asigurărilor sociale de stat persoanelor asigurate și de la bugetul de stat persoanelor neasigurate.</p> <p>Așadar, indemnizația unică la nașterea copilului poartă însemnele caracteristice unei prestații de asigurări sociale de stat acordată persoanei care a născut, fiind în conformitate cu dispozițiile art. 50 alin. (1) din Constituție. A se vedea în acest sens Hotărârea Curții Constituționale nr. 3 din 21 ianuarie 2005 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004 "Privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale" și a unor prevederi din anexa la Hotărârea Guvernului nr.416 din 26 aprilie 2004.</p>		
20	Art. XXII	<p>Legea nr. 397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 248-253, art. 996), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>...</p> <p>7. Articolul 32: la alineatul (1), litera e) va avea următorul cuprins: "e) asigurarea organizării și ținerii contabilității în conformitate cu actele normative și legislative și prezentarea în termen a rapoartelor lunare, trimestriale și anuale";</p> <p>...</p>	<p>Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același termen reprezintă folosirea neuniformă sau necorespunzătoare a noțiunilor în textul reglementării prin recurgerea la sinonime pentru a desemna același fenomen și/sau prin aplicarea aceleași noțiuni la menționarea fenomenelor distincte. Pericolul acestui element constă în faptul că la aplicare, terminologia utilizată neuniform poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei. A se vedea în acest sens art. 19 lit. e) din Legea privind actele legislative nr. 780_XV din 27.12.2001 care statuează că terminologia utilizată în actul elaborat trebuie să fie constantă și uniformă, se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia.</p> <p>În acest sens, sintagma "în conformitate cu actele normative și legislative" urmează a fi corelată cu pct. 13 din Art. IX din proiectul supus expertizării.</p>	<p>Coruptibilitate Norme de trimitere Lacune de drept Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite</p>	<p>Substituirea sintagmei "în conformitate cu actele normative și legislative" cu sintagma "în conformitate cu prevederile Standardelor Naționale de Contabilitate și Standardelor Internaționale de Raportare Financiară".</p>
21	Art. XXX	<p>Art. XXX. (1)</p> <p>(2) Guvernul, în termen de trei luni:</p> <p>va elabora mecanismul de aplicare a vietei</p>	<p>Potrivit art. 19 lit. b) din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001, dispozițiile finale și tranzitorii ale actului legislativ cuprind, de regulă, prevederi referitoare la corelarea noilor reglementări cu cele din actele legislative preexistente. A se vedea,</p>	<p>Coruptibilitate Lacune de drept</p>	<p>Completarea alin. (2) cu textul: "va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege".</p>

	<p>pentru autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova ale persoanelor fizice;</p> <p>va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p>	<p>spre exemplu, pct. 59 din proiect (art. 226/16 alin. (12) și (13)).</p>		
--	--	--	--	--

Concluzii

În concluzia prezentului raport de expertiză, menționăm următoarele:

- amendamentele de modificare și completare, potrivit notei de fundamentare, urmăresc scopul armonizării legislației naționale privind impozitarea la acquis-ul comunitar, sporirii veniturilor la buget și simplificării administrării fiscale, consolidării și eficientizării utilizării resurselor financiare publice, relaxării agenților economici sub aspectul relansării activității lor, reducerii presiunii fiscale a contribuabililor, îmbunătățirii nivelului de trai al populației cât și diminuării proporțiilor de evaziune fiscală și vamală;
- în scopul înlăturării lacunelor din redacția actuală a legislației fiscale și vamale sunt efectuate amendamente purtând un caracter redacțional, de concretizare, precum și de ajustare a cadrului legal în vederea îmbunătățirii procesului de elaborare, executare și administrare a bugetului;
- constatăm, că proiectul de lege nu a fost supus unei analize a impactului de reglementare, așa cum prevăd cerințele normelor art. 4 și art. 13 din Legea privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235-XVI din 20 iulie 2006, precum și a Metodologiei de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1230 din 24.10.2006;
- lipsesc informațiile privind respectarea normelor art. 22 alin. (7) din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001, care prevăd efectuarea expertizei ecologice, care are menirea de a contribui la: coordonarea proiectului cu legislația ecologică în vigoare și cu reglementările în materia respectivă ale legislației comunitare; asigurarea ocrotirii sănătății omului și protecția mediului înconjurător precum și prognozarea consecințelor ecologice. Aceasta expertiza este imperativ necesară, întrucât se propune majorarea cenzului de vârstă de la 7 la 10 ani la importul autoturismelor cu un impact negativ asupra mediului ambiant;
- din textul proiectului am putea deduce prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public, în primul rând, prin majorarea cuantumului impozitelor și taxelor în situația în care salariile și pensiile nu sunt majorate, nivelul de trai devenind din ce în ce mai de scăzut;
- în opinia noastră, dublarea, triplarea impozitelor, taxelor, tarifelor și amenzilor nu este argumentată sub nici un aspect, și este îngrijorător faptul că, serviciile vamal și fiscal gestionează nesatisfăcător colectarea impozitelor și taxelor, lăsând loc pentru evaziuni fiscale, acte de corupție și alte fenomene negative.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției